

**INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU
PREGĂTIREA ȘI PERFECTIONAREA AVOCAȚILOR
CENTRUL TERITORIAL BRAȘOV
DISCIPLINA: DREPTUL UNIUNII EUROPENE**

**PROGRAMA DE STUDIU A CURSULUI
DREPTUL UNIUNII EUROPENE
- ASPECTE TEORETICE ȘI PRACTICE -**

STRUCTURA CURSULUI

Nr. Crt.	Denumirea și conținutul temei	Nr. ore de curs
0.	1	2
	CURS I	2
1.	Apariția și evoluția Uniunii Europene – evoluția procesului de construcție comunitară	
	a. Premisele constituirii comunităților europene	
	b. Procesul de formare a comunităților europene	
	c. Dezvoltarea construcției comunitare/unionale	
2.	Izvoarele dreptului Uniunii Europene – identificarea ca izvoare ale dreptului unional ale tratatelor și actelor juridice al Uniunii Europene	
	a. Noțiuni și clasificarea izvoarelor dreptului Uniunii Europene	
	b. Izvoare originare sau primare: Tratatul privind înființarea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO), semnat la Paris, la 18 aprilie 1951; Tratatul privind înființarea Comunității Economice Europene (CEE), semnat la Roma, la 25 martie 1957, intrat în vigoare la 14 ianuarie 1958; Tratatul privind înființarea EURATOM, semnat la Roma, la 25 martie 1957, intrat în vigoare la 14 ianuarie 1958; Convenția privind organele comune ale CE, semnată la Roma, la 25 martie 1957 (cunoscută și sub denumirea Convenția relativă la unele instituții comune Comunităților Europene); Protocolul asupra Statutului Curții de Justiție a Comunității Europene, semnat la Bruxelles, la 17 aprilie 1957; Tratatul de fuziune d Protocolul privind privilegiile și imunitățile acordate CE din 8 aprilie 1965, semnat la Bruxelles in 8 aprilie 1965, semnat la Bruxelles; Tratatul privind modificarea unor prevederi bugetare ale Tratatului privind înființarea CE și ale Tratatului de fuziune din 22 aprilie 1970; Actul Unic European, semnat la Luxemburg și Haga, la 17 și 28 februarie 1986, intrat în vigoare la 1 iulie 1987	
	c. Izvoare secundare sau derivate	
	d. Izvoarele nescrise	
	e. Izvoarele complementare	
	CURS II	2
	Principiile ordinii juridice a Uniunii Europene	
1.	Principiul atribuirii	
2.	Principiul împuternicirii implicite	

3.	Principiul subsidiarității	
4.	Principiul proporționalității	
5.	Principiul echilibrului instituțional	
6.	Principiul rangului prioritar al dreptului unional față de dreptul național	
7.	Principiul aplicării directe a dreptului unional	
8.	Principiul respectării drepturilor omului	
9.	Principiul transparenței și democrației	
	CURS III	2
	Instituțiile Uniunii Europene	
1.	Consiliul European	
2.	Consiliul Uniunii Europene	
3.	Comisia Europeană	
4.	Parlamentul European	
5.	Curtea de Conturi	
6.	Banca Centrală Europeană	
	CURS IV	2
1.	Curtea de Justiție a Uniunii Europene	
	a. Delimitări conceptuale – Curtea de Justiție, Tribunalul, Tribunalul Funcției Publice b. Componentă, organizare, funcționare, competență c. Procedura în fața instanței de la Luxemburg - procedura ordinară - excepții de la normala desfășurare a procedurii ordinare	
2.	Acțiunile introduse în fața Curții de Justiție	
	Acțiunea în constatarea încălcării tratatelor unionale de către statele membre	
	Acțiunea în anulare	
	Acțiunea în carență (acțiunea privind omisiunea de a acționa)	
	Acțiunea preliminară	
	CURS RECAPITULATIV	2
	Recapitularea aspectelor teoretice și practice dezbătute în cadrul următoarelor cursuri: CURS I, CURS II, CURS III și CURS IV	
TOTAL	4 cursuri	8 ore
	1 cursuri recapitulative	2 ore
	Total cursuri + cursuri recapitulative	10ore

BLIOGRAFIE SELECTIVĂ

I. Doctrină

1. A. Fuerea, *Manualul Uniunii Europene*, ediția a V-a, revăzută și adăugită după Tratatul de la Lisabona (2007/2009), Editura Universul Juridic, București, 2011;
2. A. Fuerea, *Instituțiile Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, București, 2002;
3. R.M. Popescu, *Introducere în dreptul Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, București, 2011;
4. R.M. Popescu, M.A. Dumitrașcu, *Dreptul Uniunii Europene. Sinteze și aplicații*, Editura Universul Juridic, București, 2011;
5. Priollaud, François-Xavier, Siritzky, David, *Le traité de Lisbonne. Commentaire, article par article, des nouveaux traités européens (TUE et TFUE)*, La Documentation Française, Paris, 2008;
6. Paul Craig, Grainne de Burca, *EU Law. Text, cases and materials*, Oxford University Press, 2010.
7. A. Fuerea, *Drept comunitar european. Partea generală*, Editura All Beck, 2003;
8. I.P. Filipescu, A. Fuerea, *Drept instituțional comunitar european*, Actami, Editura București, 2000;
9. V. Marcu, *Drept instituțional comunitar*, Editura Lumina Lex, București, 2006;

10. R. Munteanu, *Drept european: Evoluție – Instituții – Ordine juridică*, Editura Oscar Print, București, 1996;
11. O. Ținca, *Drept comunitar general*, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1999;
12. B. Ștefănescu, *Curtea de Justiție a Comunităților Europene*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979;
13. I. Gâlea, *Tratatele Uniunii Europene. Comentarii și explicații*, Editura C.H. Beck, București, 2012;
14. Craig, Paul, de Búrca, Gráinne, *Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină*, Editura Hamangiu, București, 2009;
15. Jean-Marc Favret, *Droit communautaire du marché intérieur*, 6e édition, Gualino Éditeur, Paris, 2009;
16. Jean Paul Jacqué, *Droit institutionnel de l'Union Européenne*, 4e édition, Editura Dalloz, 2006 ;
17. Rideau, Joël, *Droit institutionnel de l'Union et des Communautés européennes*, 5e édition, Editura L.G.D.J. Paris, 2006;
18. Richard Corbett, Francis Jacobs and Michael Shackleton, *The European Parliament*, 8th edition, 2011;
19. Tobler, Christa, Beglinger, Jacques, *Essential EC Law Charts*, Ed. HVG-ORAC, Budapesta, 2007;
20. Foster Nigel, *Blackstone's EU Treaties and Legislation 2011-2012*, Twenty-second Edition, 2011, Oxford University Press.
21. Sergiu Deleanu; G. Fabian; C.F. Costăș, B. Ioniță, *Curtea de Justiție Europeană. Hotărâri comentate*, Editura Wolters Kluwer, București, 2007.
22. Nourissat Cyril, Karpenschif Michaël, *Les grands arrêts de la jurisprudence de l'Union européenne: les 100 grandes décisions de la Cour de justice de l'Union européenne*, Editura PUF, 2010.
22. S. Tabusca, *Efectele hotararilor CEDO și CJUE în dreptul intern*, Editura C.H. Beck, București, 2012
23. O.M. Petrescu, *Dreptul procesual al Uniunii Europene*, Editura C.H. Beck, București, 2011
24. O. Manolache, *Tratat de drept comunitar*, Editura C.H. Beck, București, 2005
25. D. Vataman, *Dreptul Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, București, 2010
26. Paul Craig, Grainne de Burca, *Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență, doctrină*, Hamangiu, Editura București, 2009
27. G. Fabian, *Dreptul instituțional al Uniunii Europene*, Editura Hamangiu, București, 2012
28. D. Vataman, *Instituțiile Uniunii Europene, Curs și caiet de seminar 2011*, Editura Hamangiu, București, 2011
29. B. Andresan-Grigoriu, T. Ștefan, *Dreptul Uniunii Europene, Culegere de grile și spețe*, Editura Hamangiu, București, 2010
30. B. Andresan-Grigoriu, *Procedura hotărârilor preliminare*, Editura Hamangiu, București, 2010

II. Legislație

Se vor avea în vedere toate actele normative în vigoare, care au legătură cu tematica precizată în cele ce preced, în special:

1. Constituția României, republicată;
2. Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană (ratificat prin Legea nr.157/2005);
3. Tratatul de la Lisabona (2007/2009);
4. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (versiunea consolidată, publicată în Jurnalul Oficial C 326 din 26 octombrie 2012);
5. Tratatul privind Uniunea Europeană (versiunea consolidată, publicată în Jurnalul Oficial C 326 din 26 octombrie 2012).

III. Jurisprudență

Se vor avea în vedere toate deciziile relevante, precum: C-119/05, Lucchini; C-22/70, Comisia c. Consiliul; C-60/81, IBM Corporation c. Comisia; C-6/64 Costa/ENEL; C-26/62 Van Gend en Loos; C-106/77 Simmenthal; C-6/90 și C-9/90 Francovich și Bonifaci; C-25/62 Codorniu; C-33/07, Jipa; C-

283/81; CILFIT; C-120/78, Cassis de Dijon care au legătură cu tematica precizată în cele ce preced și care au fost publicate în culegeri de decizii sau pe site-uri, precum:

- www.europa.eu – Uniunea Europeană;
- www.curia.europa.eu – Curtea de Justiție a Uniunii Europene;
- www.ier.ro – Institutul European al României;
- <http://www.cvce.eu/> – European Navigator

Lector
Av. Dr. Oana ȘARAMET

NOTĂ cu privire la colocviul ce va fi susținut la Dreptul Uniunii Europene

Vor fi concepute două lucrări prin care vor fi analizate cauze soluționate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, anume o lucrare va consta în analizarea unei cauze în care Curtea de la Luxemburg s-a pronunțat urmare a promovării unei acțiuni preliminare, iar cea de-a doua lucrare va consta în analizarea unei cauze prin care aceeași Curte s-a pronunțat urmare a unei acțiuni în constatarea încălcării tratatelor unionale de către statele membre.

Cerințele detaliate pentru cele două lucrări vor fi comunicate până la data de 20 iulie 2013, termenul de predare a lucrărilor fiind 01 octombrie 2013. Lucrările vor fi predate în format tipărit la sediul INPPA Brașov.

Lector
Av. Dr. Oana ȘARAMET